

Geometria elementarna

Lista 1

1 Pola figur

1. Niech Δ będzie trójkątem o bokach długości a, b, c . Niech r to promień okręgu wpisanego, R promień okręgu opisanego, γ kąt między bokami o długości a i b , $p = \frac{a+b+c}{2}$. Pokaż następujące wzory na pole trójkąta:

(a) $P(\Delta) = pr$

(b) $P(\Delta) = \frac{abc}{4R}$

(c) $P(\Delta) = \frac{absin(\gamma)}{2}$.

2. Uogólnij podpunkt 1a na dowolny wielokąt opisany na okręgu.

3. Wprowadź wzór na pole:

(a) wypukłego czworokąta, którego przekątne mają długości d_1 i d_2 oraz przecinają się pod kątem α

(b) foremtego n -kąta wpisanego w okrąg o promieniu R .

4. Wypukły czworokąt podzielono na cztery części dwoma odcinkami łączącymi środki przeciwległych boków. Części te oznaczono cyklicznie numerami I, II, III, IV. Uzasadnij, że suma pól części I i III jest taka sama jak suma pól części II i IV.

5. Niech W będzie wielokątem, którego wszystkie wierzchołki są punktami kratowymi płaszczyzny. Wzór Picka mówi, że $P(W) = w + \frac{b}{2} - 1$, gdzie w to liczba punktów kratowych wewnątrz W oraz b to liczba punktów kratowych na brzegu W . Pokaż wzór Picka gdy W jest:

(a) prostokątem lub trójkątem prostokątnym

(b) dowolnym trójkątem.

Dla jakich jeszcze wielokątów umiesz udowodnić wzór Picka? Czy wzór Picka zachodzi dla "wielokątów z dziurami"?

2 Równoważność przez rozkład

6. Udowodnij, że każdy trójkąt jest równoważny przez rozkład z prostokątem.

7. Przekształć jedną figurę w drugą rozcinając na jak najmniejszą liczbę części:

(a) deltoid wypukły/niewypukły w prostokąt (≤ 4 części)

(b) sześciokąt foremny w prostokąt (3 części)

(c) kwadrat w dwa jednakowe mniejsze kwadraty (4 części)

(d) trójkąt równoboczny w trzy jednakowe mniejsze trójkąty równoboczne (6 części)

(e) dowolny trójkąt rozwartokątny w prostokąt, którego jeden bok jest równy jednemu z boków trójkąta przy kącie rozwartym (3 części).

8. Sporządź w miarę dokładne rysunki ilustrujące etapy realizowania (w kilku kolejnych krokach) równoważności przez rozkład między:

(a) trójkątem równobocznym i kwadratem

(b) sześciokątem foremnym i trójkątem równobocznym.

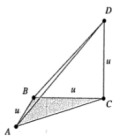
9. Uzasadnij, że dwa graniastosłupy proste o równych wysokościach i równych polach podstawy są równoważne przez rozkład.

10. Uzasadnij, że każde dwa prostopadłościany mające tę samą objętość są równoważne przez rozkład.
11. Korzystając z poprzednich dwóch zadań uzasadnij, że dowolne dwa graniastosłupy proste o jednakowych objętościach są równoważne przez rozkład.
12. Wykaż, że dowolny równoległoscian jest równoważny przez rozkład prostopadłościanowi o takiej samej wysokości i takiej samej (równoległobocznej) podstawie jak wyjściowy równoległoscian.
13. Korzystając z poprzednich zadań uzasadnij, że dowolne dwa równoległosciany o jednakowych objętościach są równoważne przez rozkład.

3 Niezmienniki Dehna

W poniższych zadaniach $\alpha_i \in \mathbb{R}$ oraz $\mathbb{Q}(\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n) = \{q_1\alpha_1 + q_2\alpha_2 + \dots + q_n\alpha_n : q_1, q_2, \dots, q_n \in \mathbb{Q}\}$. Można korzystać z tego, że π oraz $\arccos(\frac{1}{3})$ są niewspółmierne.

14. Niech $\alpha_1, \dots, \alpha_n$ będą liczbami rzeczywistymi. Przedyskutuj co to znaczy, że są liniowo zależne/niezależne nad $\mathbb{Q}$.
15. Pokaż, że $\mathbb{Q}(\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n)$ jest przestrzenią $\mathbb{Q}$ -liniową.
16. Pokaż, że $\mathbb{Q}(\sqrt{2}, \sqrt{3})$ jest izomorficzna z $\mathbb{Q}^2$ (tzn. wskaż liniową bijekcję pomiędzy tymi dwoma przestrzeniami liniowymi).
17. Niech $V = \mathbb{Q}(\pi, \alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \alpha_4)$. Ile może wynosić $\dim(V)$ jeżeli wiemy, że:
  - (a) $\alpha_2 + \alpha_3 = \alpha_4, \alpha_1 + \alpha_2 + \alpha_3 = \pi$
  - (b) $\alpha_1 + \alpha_2 = \alpha_3, \alpha_2 + \alpha_3 = \alpha_4, \alpha_1 + 2\alpha_2 = \alpha_4$
18. Niech $V = \mathbb{Q}(\pi, \alpha_1, \alpha_2)$ gdzie $\alpha_1 = \arccos(\frac{1}{3}), \alpha_2 = \pi + 2\arccos(\frac{1}{3})$ oraz niech $F: \mathbb{Q}^3 \rightarrow V$ będzie zadane wzorem $F(q_1, q_2, q_3) = q_1\pi + q_2\alpha_1 + q_3\alpha_2$. Znajdź jądro F .
19. Niech V oraz α_1, α_2 jak w poprzednim zadaniu. Czy istnieje funkcjonal liniowy f na V taki, że $f(\pi) = 0, f(\alpha_1) = 1, f(\alpha_2) = 3$?
20. Niech $V_1 < V_2$ będzie podprzestrzenią liniową oraz $F: V_1 \rightarrow \mathbb{Q}$ będzie funkcjonalem. Pokaż, że F rozszerza się do funkcjonału na V_2 .
21. Wylicz kąt dwuścienny w czworościanie foremny.
22. Niech T będzie czworościanem jak na rysunku (wierzchołki tego czworościanu są wierzchołkami sześcianu). Pokaż, że niezmienniki Dehna tego czworościanu są zerowe (wsk. spójrz na stronę 61 'dowodów z księgi').

23. Niech P będzie graniastosłupem prostym, którego podstawą jest wielokąt foremny. Pokaż, że niezmienniki Dehna P są zerowe.
24. Czy niezmiennik Dehna równoległoscianu może być niezerowy? A graniastosłupa prostego o dowolnej podstawie?